

๕. พุทธวิธีแก้ความหวาดกลัว

○ พุทธวิธีแก้ความหวาดกลัว

พระพุทธศาสนา แสดงวิธีสำหรับแก้ความรู้สึกหวาดกลัวไว้ ๑๓ ประการ คือ...

ให้คิดถึงสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยการคิดถึงพระพุทธรูปว่า

ทรงเป็นผู้ไกลจากกิเลส ทรงเป็นผู้ควรไหว้ควรบูชา ทรงเป็นผู้รู้ชอบเอง ทรงเป็นผู้บริบูรณ์แล้วด้วยวิชาและจรณะ
ทรงเป็นผู้ไปดีแล้ว ทรงเป็นผู้ทรงรู้โลก ทรงเป็นผู้ฝึกบวชที่ควรฝึก ไม่มีผู้อื่นยิ่งกว่า

ทรงเป็นผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ทรงเป็นผู้เบิกบานแล้ว ทรงเป็นผู้จำแนกแจกธรรมดั่งที่คิด คือสวดในใจ
หรือสวดออกเสียงกันอยู่ว่า

“อติปิ โส ภควา

อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ

วิชฺชา จรณสมฺปนฺโน

สุคโต โลกวิทู

อนุดโตโร ปุริสทามมสารถิ
สตุถา เทวมนุสสานํ พุทโธ ภควา”

○ ระลึกในพระธรรมคุณ

วิธีแก้ความหวาดกลัวอีกวิธีหนึ่ง คือให้คิดถึงพระธรรม ด้วยการคิดถึงพระธรรมคุณว่า พระธรรมอันสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสดีแล้ว เป็นของอันบุคคลพึงเห็นเอง เป็นของไม่กาลเวลา เป็นของเรียกผู้อื่นให้มาดูได้ เป็นของอันบุคคลพึงน้อมใส่ใจคน เป็นของอันวิญญูชนทั้งหลายพึงรู้ได้แพะตัว

ดังที่คิดคือสวดในใจ หรือสวดออกเสียงกันว่า

“สวากุขาโต ถควตา ธมฺโม

สนฺทิกฺกุสิโก อกาลิโก

โอบนยิโก ปจฺจตุตฺตํ วิญญูหิ”

○ ระลึกถึงพระสงฆ์คุณ

วิธีแก้ความหวาดกลัวอีกวิธีหนึ่ง คือให้คิดถึงพระสงฆ์ ด้วยการคิดถึงพระสงฆ์คุณว่า พระสงฆ์สาวกของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้ว

พระสงฆ์สาวกของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติตรงแล้ว

พระสงฆ์สาวกของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติถูกแล้ว

พระสงฆ์สาวกของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติชอบแล้ว

คือหมู่แห่งบุรุษทั้งหลาย ๔ บุรุษบุคคลทั้งหลาย ๘ นี้ พระสงฆ์สาวกของสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านเป็นผู้ควรรักการะที่เขานำมาบูชา ท่านเป็นผู้ควรของต้อนรับ ท่านเป็นผู้ควรทักนิทาน ท่านเป็นผู้ควรอัญชลีกรรม ท่านเป็นนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า

ดังที่คิดคือสวดในใจ หรือสวดออกเสียงกันอยู่ว่า

“สุปฏิปนุโน ภควโต สวากสงฺโฆ

อุชุปปฏิปนุโน ภควโต สวากสงฺโฆ

ญายปฏิปนุโน ภควโต สวากสงฺโฆ

ยทิทํ จตตาริ ปุริสยฺสุคานิ อฏฺฐปุริสปุคฺคลา

เอส ภควโต สวากสงฺโฆ

อาหุเนยฺโย ปาหุเนยฺโย ทกฺขิเนยฺโย อณฺชลิกรรมิโย

อนุดตฺรํ ปุณฺณกฺเขตฺตํ โลกสฺส”

○ ความระลึกถึงพระบรมศาสดา เป็นสิริมงคลอันสูงสุดแก่จิตใจ

การภาวนาพุทโธ หรือธัมโม หรือสังโฆ เพียงสั้นๆ คำใดคำหนึ่งหรือสองคำสามคำ นับได้ว่าเป็นการระลึกถึงพระธรรม หรือระลึกถึงพระสงฆ์ ผลย่อมตรงกัน คือความหวาดกลัวที่แม่เกิดขึ้นจักหายไปสิ้น

ความคิดถึงสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือพระธรรม หรือพระสงฆ์ เป็นสิริมงคลสูงสุดแก่จิตใจ สงบ ความวุ่นวายทั้งปวง ไม่ว่าจะกำลังร้อนด้วยความคิดใด ความคิดไปถึงสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือพระธรรม หรือพระสงฆ์ จักดับความร้อน ยังความเย็นให้เกิดขึ้นแทนที่ได้ ไม่พึงปฏิเสธความจริงอันเป็นมงคลนี้

○ สื่อสำคัญที่ทำให้เกิดกิเลส

รูปธรรมทั้งปวง ทั้งคน สัตว์ สิ่งของ เป็นสื่อสำคัญเชิงกิเลส โลก โกรธ หลง ซึ่งเป็นนามธรรม เพราะคิดปรุงแต่งเมื่อเห็น คน สัตว์ สิ่งของทั้งหลาย ให้เห็นสวย เห็นงาม เห็นน่าเกลียด น่าชัง

ความโลภ ความโกรธ ความหลง จะเหมือนถูกดิ่งดูดให้เคลื่อนจากที่ที่มีความโลภ ความโกรธ ความหลงอยู่แล้วเต็มแน่น ให้เข้าประชิดจิตใจ ห้อมล้อมจิตใจให้หนาแน่นยิ่งขึ้นทุกครั้งที่มีความคิดปรุงแต่งดิ่งดูดกิเลส

แสงแห่งความบริสุทธิ์สะอาดอันเป็นธรรมชาติ ประภัสสรของจิตแท้จะถูกบดบังมอมิดเข้าทุกทีๆ ฤทธิ์ร้ายแรงร้อยแปดประการของ ความโลภ ความโกรธ ความหลง จะแสดงออกเป็นลักษณะการต่างๆ กัน ล้วนเป็นความชั่ว ความเลวร้าย ที่จะป้ายความสกปรกให้เต็มโลก ยิ่งขึ้นและยิ่งขึ้น

○ อำนาจจิตของมนุษย์

อำนาจจิตของมนุษย์มีกำลังเหนืออำนาจทั้งหลาย เมื่อจิตดี มีแสงแห่งความบริสุทธิ์ ที่ไม่ถูกความเศร้าหมองของกิเลส บดบัง อำนาจจิตที่ดีนั้น ก็จะส่งผลดีให้เกิด เป็นผลดีที่จะเกิดแก่โลก นั่นก็คือ มีคนดี มีผู้มีจิตดีมากเพียงใด อำนาจที่ดีก็จะส่งผลดีให้เกิดแก่โลกมากเพียงนั้น

ความเจริญของจิตใจจะมีได้แต่ในจิตใจที่ดีเท่านั้น จิตใจที่ไม่ดีจะมีแต่ความเสื่อมทราม อันจะทำให้ก่อกรรมทำความเสื่อมทรามให้เกิดแก่โลก

เมื่อโลกวุ่นวายด้วยความวิปริตต่างๆ ไม่ว่าจะภัยเกิดแต่มนุษย์หรือมนุษย์ หรือภัยเกิดแต่ธรรมชาติก็ตาม นั่นคือเครื่องแสดงถึงจิตใจมากมายที่มีมิดเป็นอันมาก ด้วยความสกปรกเศร้าหมองของกิเลส

ทั้งโลก ทั้งโกรธ ทั้งหลง พึงช่วยกันแก้ไขด้วยพยายามอบรมจิตของตน ให้เศร้าหมองน้อยที่สุด ให้ไกลจากความโลภ ความโกรธ ความหลง

○ ภัยอันน่าหวาดกลัวที่สุดของมนุษย์

ภัยทั้งหลายที่ทำลายบ้านเมืองและล้างผลาญชีวิตเป็นที่หวาดกลัวนั้น ไม่เป็นที่ปรารถนาให้เกิดเป็นอย่างยิ่ง แต่ความปรารถนาของผู้คนทั้งโลก ไม่อาจยับยั้งความหายนะอันเกิดแต่ภัยดังกล่าวได้ บังเกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า หนักหนา รุนแรงขึ้นขึ้นทุกที่ทั่วทั้งโลก

มิได้มีเฉพาะที่ใดที่หนึ่ง หรือประเทศใดประเทศหนึ่ง ไทยที่เป็นเมืองพระพุทธศาสนาแท้ๆ ก็ยังหนีไม่พ้น จะโทษอะไรอื่นอีกไม่ได้... ไม่ถูก ต้องโทษกิเลสที่ท่วมทับจิตใจคน จนสกปรกมากมาย ก่อให้เกิดอำนาจร้ายอย่างรุนแรง เป็น

มหันตภัยน่าสะพึงกลัวยิ่งนัก วิธีเดียวที่จักแก้ไขได้คือ พวกกันทำใจให้ไกลกิเลสพอสมควร ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

ไทยเป็นเมื่อพระพุทธศาสนา มีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ควรอย่างยิ่งที่จะออกมาช่วยดับร้อนของโลกที่กำลังรุนแรงเป็นที่รู้สึกกันอยู่ ให้ปรากฏความสงบร่มเย็น ปรากฏจากภัยพิบัติในบ้านเมืองเราเป็นอันดับแรก ให้ความเป็นเมืองพระพุทธศาสนาของเราระบือไกล

ให้โลกประจักษ์แก่ใจว่า การปฏิบัติตามพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า นั้น มีความมหัศจรรย์ยิ่ง จะเป็นเครื่องกำบังความร้อนจากภัยทั้งปวงมิให้เข้าถึงได้ อดทนทำใจให้สละสิ่งที่ปรารถนา ต้องการที่ผิดศีลธรรมเสียบ้าง

อบรมเมตตาให้มีขึ้นแม้เพียงไม่ต้องแผ่ออกไปให้ใครอื่น เพียงให้เย็นใจตนเองเสียบ้าง เท่านั้นก็จะพอทำให้ไทยร่มเย็นเป็นสุขได้แล้ว

○ จิตเพียงดวงเดียวที่เป็นจิตที่ดี

ก็ทำให้สังคมที่อยู่ร่วมกันมีความสุขได้

อำนาจจิตของมนุษย์บันดาลได้จริง บันดาลให้โลกเย็นก็ได้แม้เป็นอำนาจจากจิตที่ดี บันดาลให้โลกร้อนเป็นไฟด้วยภัยต่างๆ ก็ได้ แม้เป็นอำนาจจากจิตที่ชั่ว นี่เป็นความจริงแน่ จึงควรอบรมจิตตนและช่วยอบรมจิตกันและกัน โดยควร

จิตเพียงดวงเดียว คือจิตของคนเพียงคนเดียว ก็มีอำนาจบันดาลให้เห็นได้อยู่แล้ว จิตเพียงดวงเดียวที่เป็นจิตดี หรือคนดีนั่นเอง แม้เพียงคนเดียว ก็สามารถช่วยสังคมที่อยู่ร่วมด้วยเป็นสังคมที่มีความสุขได้

แต่จิตเพียงดวงเดียวที่เป็นจิตชั่ว หรือคนช้วนั่นเอง แม้เพียงคนเดียว ก็สามารถทำให้สังคมที่อยู่ร่วมด้วยเป็นสังคมที่ร้อนระอุได้ โลกร้อนก็เพราะจิตจำนวนมากเป็นเหตุ ปรารถนาให้โลกคลายร้อน ก็ต้องชักชวนกันเชื่อสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ยิ่งกว่าทุกวันนี้

อะไรที่ทรงสอนไว้ให้ทำก็พยายามชักจูงกันให้ช่วยกันทำ อะไรที่ทรงสอนให้หลีกเลี่ยงก็พยายามชักจูงกันให้หลีกเลี่ยง ความดีจึงทำ ความไม่ดีอย่าทำ ชวนกันส่งเสริมกันสนับสนุนกันให้เป็นพวกเป็นหมู่

แล้วทำแต่ที่ดีที่เป็นบุญเป็นกุศล ที่เป็นความชั่วความร้าย เป็นบาปเป็นอกุศล พยายามหลีกเลี่ยง...อย่าทำแล้วใจที่ร้อนกันอยู่ก็จะเป็นสุขความเย็นความสุขจากใจ ยังจะแผ่ไกลออกไปเป็นความเย็นความสุขรอบตัวได้อีกด้วย

○ “เหตุ” เริ่มต้นที่แท้จริงคือ “ใจ”

ใจสำคัญที่สุด โดยมีความคิดทำให้สำคัญ ที่ทำบุญทำกุศลสร้างพระสร้างวัด สร้างโรงเรียนกัน ได้สำเร็จ ก็มีโชเกิดจากอะไร มีโชเกิดจากเงิน คือเงินมีโชเหตุเริ่มต้น เหตุเริ่มต้นที่แท้จริงคือใจ ใจที่ประกอบด้วยความคิดอันเป็นบุญเป็นกุศล เป็นกรรมดี ก็ย่อมปรากฏวัตถุที่เป็นเครื่องหมายของความดีอย่างแน่นอน

เหตุร้ายแรงที่เกิดขึ้นให้รู้ให้เห็น เป็นที่สลดสังเวชในทุกวันนี้ ในฐานะผู้รู้ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง ควรต้องคำนึงถึงเหตุสำคัญ คือความคิดของผู้ก่อเหตุร้ายเหล่านั้น ถ้าความคิดไม่มีดีแล้วด้วยกิเลส ก็จะไม่มีการก่อเหตุร้ายแรงถึงทำลายล้าง

ชีวิตกันได้ ยิ่งกว่ากุ้งปูปลา

คิดให้ดี ให้กลัวความคิดที่ประกอบด้วยกิเลส หรือกลัว กิเลสที่เช่นเดียวกัน คิดให้ชัดเจน จนเกิดความกลัวความคิดของตนเองว่า อาจก่อกรรมร้ายได้แม้มีกิเลสเข้าบัญชาเข้าควบคุม

เมื่อความกลัวเกิด ก็ควรตั้งระมัดระวังความคิดของตน อย่าให้เป็นความคิดที่มีความโลภ ความโกรธความหลงครอบงำ นำให้เป็นไปชั่วร้ายต่างๆ นานา

○ ทำความเข้าใจให้ชัดเจนในเรื่องกรรม

ปัจจุบันนี้มีเรื่องร้ายแรงเกิดขึ้นไม่เว้น เพื่อให้ได้ประโยชน์แก่ตนเอง ต้องระวังความคิดให้ดีที่สุด อย่าให้ฟังโศภโศภทั้งนั้น ไม่ว่าจะใครจะทำบาปกรรมชั่วช้าสาหัสสักเพียงไหนทรยศคดโกงใคร ลักขโมยใครฆ่าใคร ให้เป็นบาปกรรมของเขา

เราต้องได้ประโยชน์ คือต้องได้รับความเข้าใจชัดเจน ในเรื่องของกรรม เมื่อกรรมส่งผลเต็มที่เมื่อใด หรือตามมาทันเมื่อใด เมื่อนั้นผู้ที่ทำกรรมต้องได้รับผลของกรรมนั้น หลีกเลี้ยงไม่ได้

○ กรรมทางกาย ทางวาจา เกิดจากกรรมทางใจ

ก่อนจะลงมือทำกรรมใดทั้งสิ้น ไม่ว่าจะดีหรือชั่ว ที่เป็นบุญหรือเป็นบาป ที่เป็นกุศลหรืออกุศล ความคิดจะต้องเกิดก่อนที่เรียกว่าเป็นกรรมทางใจ ต่อจากนั้นจึงจะตามมาด้วยกรรมทางกายและทางวาจา

การกระทำทางกายและทางวาจา จะไม่เกิดเองโดยไม่มีกรรมทางใจเป็นเหตุเริ่ม คือถ้าใจไม่คิดจะทำหรือ ไม่คิดจะพูด ก็จะไม่มีการทำไม่มีการพูด ความคิดจึงสำคัญอย่างยิ่ง เช่นนี้

ผู้ปรารถนาจะพูดดีทำดีจึงระวังความคิด ไม่ปล่อยให้หลงผิดไปตามอำนาจของกิเลส คือไม่คิดวุ่นไปด้วยความโลภด้วยความโกรธ ด้วยความหลง

เพราะกิเลสคือความโลภ ความโกรธ ความหลงนั้น ไม่มีคุณแม้แต่น้อย มีโทษสถานเดียว และมักจะเป็นโทษหนัก ที่ให้ความร้อน ที่เป็นทุกข์โทษภัย ทั้งแก่ตนเองและผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย

○ ผู้มีปัญญา พยายามใช้ความคิดให้เป็นประโยชน์

เมื่อไม่มีผู้ใดสามารถหลีกเลี่ยงให้พ้นความคิดได้ ผู้มีปัญญาจึงพยายามใช้ความคิดให้เป็นประโยชน์ ไม่เห็นเป็นโทษ คือเมื่อต้องคิดจริงๆ แล้ว ก็ไม่คิดให้โลก ให้โทษ ให้หลง เห็นอะไรคิดถึงอะไร แม้จะเป็นสิ่งน่าใคร่น่าปรารถนาเพียงไหน ก็พยายามบังคับความคิดให้เต็มความสามารถ ไม่ปรุงแต่งจนเห็นความเลิสเลอนำได้เป็นสมบัติของตน

คือไม่คิดให้เกิดความโลภเกิด...ไม่คิดเช่นนั้น เพราะนั่นหมายความว่าต้องคิดหาวิธีเพื่อให้ได้มาเป็นของตนจนได้ และแม้เป็นความโลภที่รุนแรงมาก ก็จะสามารถละเมิดสติอันไม่ควรละเมิดได้ และไม่ละเมิดเพียงเล็กน้อยเพียงเบาๆ ตลอดไปเท่านั้น แต่จะสามารถละเมิดได้อย่างรุนแรงยิ่งขึ้น

คือไม่เพียงลัทธิโยมเท่านั้น แต่จะถึงกับประหัตประหารกันได้ ผลที่ตามมาคือหาใช่ว่าจะไม่เป็นทุกข์โทษภัยของคน

○ กรรมและการให้ผลของกรรม เป็นจริงเสมอ

กรรมและการให้ผลของกรรม เป็นความจริงเสมอ ไม่มียกเว้นในกรณีใดๆ ทั้งสิ้น ผู้ใดทำกรรมใดไว้ จักได้รับผลของกรรมนั้นแน่นอน เมื่อยังต้องคิดอยู่ ก็พึงคิดไว้เสมอถึงเรื่องของกรรมเพื่อจะได้เชื่อกรรม เบิกบานในผลของกรรมดี และกลัวผลกรรมไม่ดี

○ ความคิดที่เป็นไปด้วยอำนาจของความโลภ

ความคิดที่เป็นไปด้วยอำนาจของความโลภ มีปรากฏให้รู้ให้เห็นไม่เว้นวัน เพราะปรากฏเป็นการกระทำคำพูดให้ให้เห็นได้ชัดอย่างชัดเจนว่า เป็นเรื่องของความคิดโดยแท้ๆ มิใช่เรื่องอะไรอื่น

ความเป็นความตายที่เกิดจากการกระทำคำพูดภายใต้อำนาจความโลภนั้น ก่อให้เกิดความสลดสังเวชมาแล้วหนักหนา ทั้งยังตามมาด้วยการต้องรับกรรมอันเป็นส่วนผลของผู้ประกอบเหตุอีกด้วย ผู้ไม่เกี่ยวข้องกับทั้งหลาย ที่เพียงได้รู้ได้เห็น ควรต้องสังวรระวังความคิดให้จงดี อย่าก่อมลทินความเศร้าหมองให้เกิดแก่ใจยิ่งขึ้น

แต่จงเป็นการขจัดความมืดที่มีอยู่แล้วด้วยกันทุกปวงชน ทำปัญญาในพระพุทธศาสนาให้สว่างไสวยิ่งขึ้น ด้วยการคิดให้รู้ซึ่งแม้พอสมควรในเรื่องกรรม เหตุร้ายที่เกิดแต่ละเรื่องแต่ละครั้ง แสดงให้เห็นความเที่ยงแท้ของกรรมจริงๆ อยู่ เป็นสุขสนุกสบายดีๆ ก็มีอันให้ต้องตกอยู่ในมือมัจจุราชให้ต้องตกอกตกใจ ต้องเจ็บปวดทรมานและต้องเสียชีวิต

ผู้เชื่อในกรรมต้องยอมรับว่า อุกุศลกรรมตามมาถึงแล้ว จึงหนีไม่พ้น...มือของกรรมต้องปฏิบัติหน้าที่โหดเหี้ยมทุกประการ เพื่อให้ผลของกรรมปรากฏจนได้ น่าจะกล่าวว่าเป็นการสอนในรูปแบบที่วิจิตรพิสดารของพระพุทธศาสนา ที่จะช่วยให้สัตว์โลกทั้งหลายมุ่งมั่นเอาจริงเอาจัง ปฏิบัติให้ไกลพ้นจากกิเลส โลก โกรธ หลงได้

ไกลจากนรกอเวจีทั้งในภพชาตินี้แก่ภพชาติต่อไป ที่คนดีเท่านั้นจะหนีพ้น

○ อำนาจของความชั่วร้ายเป็นอำนาจมหัศจรรย์

อำนาจชั่วร้ายที่ครอบงำจิตใจผู้คนอยู่ ที่ปรากฏให้รู้ให้เห็นจากการทำชั่วสารพัดรูปแบบนั้น เมื่อรวมตัวกันเข้ามามากๆ ย่อมให้เกิดผลเป็นอะไรๆ ที่หนักหนาได้

อำนาจความชั่วร้ายนั้น เป็นอำนาจมหัศจรรย์ เมื่อจะส่งผลเต็มที่ ก็ย่อมปรากฏเลวร้ายให้ประจักษ์ชัด ลากมือคนอ่อนแอพ่ายแพ้แก่กิเลสไปจับอาวุธ พิฆาตพิสดารฟันผู้คนไม่เลือกหน้ายังทำได้ ผักคั้นผู้ได้สังกรรมร้ายไว้ซับซ้อนมากมายในหลายอดีตชาติ เข้าไปสู่มือมัจจุราชผู้ยุติธรรมก็ยังทำได้ ดังเป็นที่เห็นๆ กันอยู่มากมาย

แล้วไหนเล่าอำนาจชั่วร้ายเมื่อครองโลกได้ จะไม่ทำโลกให้ปั่นป่วนเร่าร้อนเลือดหลังไหลชะโลมดินคร่าชีวิตมนุษย์ ทั้งด้วยภัยธรรมชาติและภัยจากกิเลส อำนาจชั่วร้ายหรืออำนาจความคิดที่ชั่วร้าย จึงน่ากลัวนัก มีภัยร้ายแรงนัก ต่อชีวิตและต่อโลก

○ ความคิดที่ดีงาม หนีพ้นภัยร้ายของกิเลสได้

ทุกลมหายใจเข้าออก ทุกคนคิด คิด คิด ไม่รู้จักหยุด แม้คิดให้ถูกให้ชอบให้ดีทุกลมหายใจเข้าออก ย่อมจะสั่งสมความดี ได้มากมายนัก

ในทางตรงข้ามแม้ตามใจกิเลส คิด ไม่ถูกไม่ชอบ ไม่มีดี ทุกลมหายใจเข้าออก ย่อมจะสั่งสมความไม่ดีไว้มากมายเช่นกัน และไม่ว่าจะเป็นใคร ดีชั่วอย่างไร ทุกคนปรารถนาจะสั่งสมความดี ปรารถนาจะให้ใครๆ ชมตนว่าเป็นคนดี

แต่ไม่ทุกคนที่สมปรารถนา เพราะเพียงแต่ปรารถนา หาได้ทำเหตุเพื่อให้ถึงผลอันตามปรารถนาไม่ นั่นก็คือปรารถนา เป็นผู้มัวบุญสั่งสมมากๆ มีความดีสั่งสมมากๆ แต่หาได้ทำดีทำบุญอันเป็นส่วนเหตุให้มากๆ

การทำไม่ดีก็เพราะพ่ายแพ้แก่อำนาจของคนชั่ว ที่ชักจูงให้เห็นผิดเป็นชอบ ตกเป็นทาสของความโลภ ความโกรธ ความหลง คิดแต่จะกอบโกยจะเข่นฆ่าจะทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อความได้มาต่างๆ นานาของตน

ความคิดที่เกิดจากความพ่ายแพ้แก่อิเลสนั้นรุนแรงนัก แม้ไม่ตั้งใจจริงที่จะเปลี่ยนให้เป็นความคิดที่ดีงาม ที่ประกอบชอบด้วยเหตุผล ย่อมยากที่จะหนีพ้นโทษภัยร้ายแรงของกิเลส ที่มีความคิดเป็นต้นเหตุนำไปสู่จิตใจจน

○ ภัยที่ควรกลัวมากที่สุดในชีวิต

คิดในแง่หนึ่ง จะว่าพวกเราโชคดียิ่งจะได้ที่มีเหตุการณ์ร้ายแรงต่างๆ นานา เกิดขึ้นให้คิด ให้เห็นความแรงร้ายของความคิดชั่ว ซึ่งก่อให้เกิดผลเป็นโทษยิ่งใหญ่ กระทบกระแทกถึงผู้มีกรรมร่วมกันอย่างฉับพลันทันทีได้ ไม่ต้องรอถึงชาติหน้าชาติไหน

เราจะโชคดีมาก ถ้าสามารถนำความสะเทือนใจของผู้คนร่วมชาติมาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ อาจจะต้องตั้งปัญหาถามกันเองว่า...กรรมอะไรที่ทำกันไว้หนอ จึงทำให้ต้องมาก่อกรรมทำเจ็ญเข่นฆ่ากันอย่างโหดเหี้ยมอำมหิต เหลือจะรับได้ เหลือจะเข้าใจถึงจิตใจผู้เป็นมนุษย์แท้ๆ

วิธีตัดปัญหาที่ควรนำมาใช้อย่างยิ่งคือ “ให้โทษกิเลส” จะเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่สุด จะไม่ผัดผ่อนอน กิเลสเท่านั้นที่เป็นต้นเหตุที่แท้จริง ความโลภ ความโกรธและความหลงเป็นต้นเหตุจริงๆ ไม่ต้องกลัวใครที่ไหน ไม่ต้องกลัวอะไรอื่น “กิเลสและกรรมเท่านั้นที่ควรกลัวให้ดีที่สุด” ควรกลัวจริงๆ

○ กิเลส...ภัยอันร้ายแรงยิ่งกว่าเสือร้าย

เป็นความจริงที่ว่า ผู้ใดทำกรรมใดไว้ จักเป็นผู้ได้รับผลของกรรมนั้นและก็เป็นความจริงอีกเหมือนกันว่า “ผู้ใดทำกรรมดีได้เพียงใด ก็อยู่ที่กิเลสของผู้นั้นจะบางเบาเพียงใด กิเลสจะห่างไกลจิตใจผู้นั้นเพียงใด ผู้ใดจะทำกรรมชั่วเพียงใด ก็อยู่ที่กิเลสของผู้นั้นจะหนักหนาเพียงใด”

น่าสงสารผู้ที่ทำความผิดร้ายทั้งหลาย ที่ต่างถูกกิเลสบังคับข่มขืนให้ทำ ให้จำต้องได้รับผลร้ายเพราะการกระทำนั้น ทั้งที่ความจริงผู้ทำเป็นเพียงทาสของกิเลส ถูกกิเลสบีบบังคับจริงๆ แต่กิเลสเป็นนามธรรม

ไม่มีใครเห็นหน้าตา จะออกฤทธิ์เพียงไรก็ไม่มีความผิด ความผิดจะตกอยู่กับผู้อ่อนแอ ผู้ยอมพ่ายแพ้แก่กิเลส ต้องได้รับโทษทัณฑ์ ทรมาณกาย ทรมาณใจ น่าวาทนา ดังปรากฏให้รู้ให้เห็นอยู่ทุกวัน รุนแรงขึ้นเป็นลำดับ

กิเลส โลก โกรธ หลง เหมือนเสือร้าย จะเริ่มชีวิตเป็นเพียงตัวน้อยๆ ถ้าได้รับอาหาร รับการประคบประหงมก็จะเติบโตใหญ่ มีเรี่ยวแรงยิ่งขึ้นเป็นลำดับ ขณะตัวเล็กตัวน้อยก็ไม่มากนัก ผู้ประมาทจึงไม่กลัว ความประมาทจะทำให้ลืมน... ไม่รับรู้ว่าเป็นอันตราย มีวันที่ความครุร้ายทำให้ฉีกเนื้อผู้เลี้ยงดูแน่นอน

กิเลสไม่แตกต่างจากเสือ ทั้งยังมีฤทธิ์ร้ายแรงยิ่งกว่าเสืออย่างประมาณไม่ได้ ผู้ยอมเชื่อความจริงว่า “กิเลสร้ายกว่าเสือ” ย่อมไม่ประมาทเลี้ยงกิเลสให้เติบโต ย่อมหาวิธีทุกอย่างที่จะหลีกหนีกิเลสให้ไกลแสนไกล

ผู้ที่เลี้ยงเสือจนเสือเติบโตแข็งแรงเต็มที่ จะรู้ได้เห็นได้ที่รูปร่างของเสือ ผู้ที่เลี้ยงกิเลสจนกิเลสเติบโตมโหฬาร จะรู้ได้เห็นได้ก็ทำการกระทำของผู้นั้น เขาทำกรรมไม่ดีได้หนักหนาใหญ่โตเพียงใด นั่นคือความยิ่งใหญ่ของกิเลสที่ห่อหุ้มจิตใจเขาว่ามีเพียงนั้น

และผู้เลี้ยงกิเลสด้วยกันต่างก็ไม่ดำเนินกัน ไม่เอื้อเพื่อช่วยห้ามช่วยเตือนกัน มีแต่จะเห็นดีเห็นงามให้ความร่วมมือกัน เมื่อใดกิเลสเห็นงานให้...ก็เหมือนเสือใหญ่โหดตะปบไม่รู้ปล่อย เมื่อนั้นจะทนทุกข์ทรมาณด้วยพิษบาดแผลที่เหวอะหะวะ ก็ยากจะเยียวยาได้